

Voor iedere gevluchte
jongere een plek in het
mbo

Welkom

Monique van der Zijde (Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF) monique.vanderzijde@uaf.nl

Cleo Dieteren (MBO Raad) c.dieteren@mboraad.nl

Onderwijs als sleutel

40.000+

gevluchte studenten en
professionals begeleid sinds
de oprichting

4.076

gevluchte studenten en
professionals 2025 begeleid

120

Vrijwilligers zetten zich in als
mentor

Onze begeleiding vóór, tijdens en na de inburgering

Taal (o.a. UAF Academy)

Oriënteren op toekomst en arbeidsmarkt

Vorbereiden op & begeleiden tijdens onderwijs

Financiële ondersteuning

Ondersteuning BBL & stages

Belangenbehartiging bij gemeente & overheid

Actieagenda: van talent naar toekomst

- Aanleiding en urgentie
- De ervaringen van jongeren
- Vier thema's voor actie
- Uitwisseling

Aanleiding en urgentie

Alle jongeren in
Nederland, ongeacht
hun achtergrond,
hebben recht op
onderwijs

Stichting voor
Vluchteling-Studenten

Aanleiding en urgentie

Het potentieel van veel jongeren met een vluchtachtergrond blijft onbenut

- > Slechts 23% van de jonge statushouders (18-30 jaar) onder de Wet Inburgering '21 volgde in 2024 onderwijs (bron: Divosa Benchmark).
- > Mensen met een vluchtachtergrond hebben vaker laagbetaald en tijdelijk werk in banen die niet aansluiten bij hun competenties (bron: Algemene Rekenkamer).
- > Onderwijs is de sleutel: maar forse obstakels bij instroom, doorstroom en toegang tot de arbeidsmarkt én grote verschillen per gemeente en regio in onderwijskansen

Jongeren met een vluchtachtergrond ervaren vele belemmeringen in hun route naar en in het onderwijs, specifiek ook het mbo

- > Moeilijk navigeren in alle informatie over onderwijs en inburgering > wat is het beste voor mij? Wat kan ik? Waar kom ik voor in aanmerking?
- > Onderbroken leerlijn en begeleiding (of ontbrekend), m.n. in de overgangen
- > Geen structureel aanbod met (geïntegreerd) Nt2-onderwijs (in het mbo)
- > Vluchtverleden en persoonlijke omstandigheden kunnen belemmerend werken

Aanleiding en urgentie

- > Toename aantal anderstalige jongeren in het mbo: 1 op de 5 entreestudenten heeft een migratieachtergrond en 43% is nieuwkomer (bron: Staat van het Onderwijs 2025)
- > Mbo-instellingen geven aan dat zij binnen de huidige wet- en regelgeving onvoldoende mogelijkheden hebben om onderwijs aan anderstaligen, met Nt2-component, structureel in te richten

Inzet vanuit de MBO Raad:

- > Verbetering van de doorstroom vanuit ISK naar mbo
- > Een publieke mbo-leerroute voor álle anderstalige studenten met een te laag taalniveau om direct succesvol in te stromen op het mbo
- > NT2 ondersteuning binnen het reguliere mbo
- > Volwassenen in een kwetsbare positie en zonder Nederlandse startkwalificatie kunnen bekostigd een mbo-leerroute volgen, waarin beroeps- en basisvaardigheden worden gecombineerd

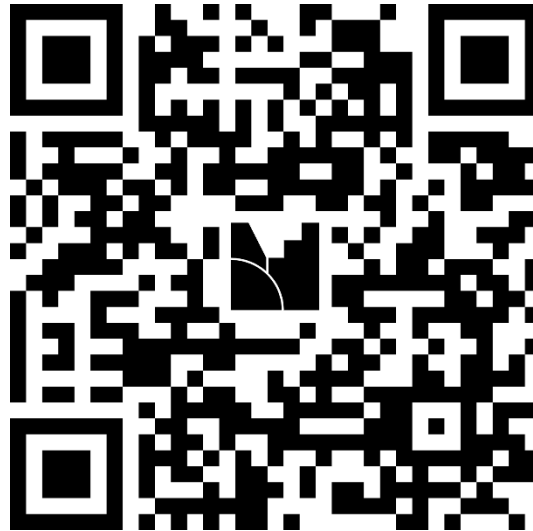
Wat is er al wel?

- > Entree voor anderstaligen in veel regio's, soms ook pre-entree
- > Geïntegreerde trajecten op niveau 2 bij o.a. Alfa-college en ROC Midden Nederland
- > Combinatietrajecten inburgering en mbo: U-match, B1-entree, Z-entree
- > ISK binnen het mbo (uitbestede vanuit vo)
- > Goede voorbeelden van intensievere samenwerking tussen ISK en mbo (kijk naar Zuid-Limburg en Groningen)

Aanbod is afhankelijk van regionale keuzes en maatwerk, geen structurele beschikbaarheid

Wat vinden jullie?

- > Scan de QR-code of ga naar www.menti.com en vul code **5224 3154** in

Stellingen

- > Alle jonge inburgeraars moeten een voltijds onderwijstraject kunnen volgen, waarmee ze ook aan hun inburgeringsplicht voldoen.
- > Er zijn al voldoende randvoorwaarden en mogelijkheden binnen het mbo om mbo-onderwijs passend te maken voor jongeren met een vluchtachtergrond (anderstaligen).
- > Entreeonderwijs is drempelloos en moet daarmee ook altijd toegankelijk zijn voor jongeren die de Nederlandse taal nog niet machtig zijn.

De ervaringen van jongeren

Stichting voor
Vluchteling-Studenten

Jongere #1

Leerling 18 jaar (3 jaar in NL met familie); 2 jaar ISK gevolgd, inburgeringsplichtig, wil naar het mbo, maar een te laag **taalniveau voor kansrijke instroom in entree. Gemeente adviseert Z-route.**

Wat speelt er:

- Inburgering en onderwijs op gespannen voet: soms voorrang inburgering vanwege asielvergunning;
- Gemeente adviseert vanwege taalniveau de Z-inburgeringsroute, met heel beperkt zicht op onderwijs;
- Geen financiering voor continue begeleiding aan deze doelgroep;
- Verschillen in intake tussen mbo's.

Behoefte jongere:

- Een passend en inspirerend voltijds traject, verminderen van onzekerheid;
- Dualiteit: schoolse vaardigheden, taalvaardigheden én beroepsvaardigheden (stage);
- Tijdige en warme overdracht;
- Tijdige en goede informatie (vanuit regievoerder), zodat er geen gaten vallen in de leerlijn

Sleutelmomenten:

- Einde ISK-periode;
- Overgang naar mbo
- 18 jaar: driehoek ISK, gemeente (inburgering) en vervolgopleiding in het mbo

Jongere #2

Student 17 jaar (alleen gevlucht, AMV); gestart op mbo niv. 2.
Wordt meerderjarig, waardoor bescherming vanuit Nidos (voogd) stopt en student bij uitval inburgeringsplichtig wordt.

Wat speelt er:

- Druk van familieleden in herkomstland om te werken en geld te verdienen;
- Niet de juiste randvoorwaarden om tot leren te komen;
- Beperkt zicht op jongere vanuit gemeente;
- Onvoldoende expertise in het mbo voor specifieke begeleiding doelgroep amv;
- Bij uitval terug naar inburgering.

Behoeftte jongere:

- Een passend en inspirerend traject, verminderen van onzekerheid;
- Mogelijkheid om geld te verdienen, naast/tijdens studie;
- Groter netwerk: begeleiding bij keuzes, verantwoordelijkheden, zelfredzaamheid;
- Ritme en structuur: slaapritme, psychische gezondheid, bezigheid

Sleutelmomenten:

- 18 jaar: wegvallen van de begeleiding: einde voogdij Nidos. Start inburgeringsplicht;
- Overgang naar het mbo: overdracht/contact tussen ISK, Nidos, gemeente en ROC.
- Op het mbo: zelfredzaamheid en eigen initiatief verwacht

Jongere #3

Leerling (18 jaar), 3 jaar ISK-onderwijs gevolgd. Heeft geen vo-diploma, wel **ambitie en potentie voor kansrijke stap naar mbo 3.**

Wat speelt er:

- Wisselende samenwerking en afstemming tussen ISK en mbo, ook i.r.t. advies;
- Geen Nt2-ondersteuning en op Nt2 gerichte lessen op mbo niveau 3;
- Geen uniforme afspraken binnen mbo over toelating en niveaubepaling zonder voorliggend diploma;
- Voor hogere leeftijden (ca. 23-27) extra uitdaging om passend traject te vinden.

Behoeftte jongere:

- Een passend, inspirerend en voltijds traject, verminderen van onzekerheid;
- Realistisch studietempo en ruimte voor taalontwikkeling en –ondersteuning.

Sleutelmomenten:

- Overgang naar en Intake op mbo;
- Start inburgeringsplicht bij uitval.

Vier thema's voor actie

**“Aanbod aan alle
kinderen is geen
ambitie, dat moet
je gewoon doen”**

*Tim Vleugels - Rector
Limburgs Voortgezet
Onderwijs (LVO)*

Actieagenda 'Van Talent naar Toekomst' in het kort

- Thema 1: **Voor alle jongeren onderwijs vanaf dag één**
> voor jongeren t/m 27 jaar staat onderwijs voorop, i.p.v. inburgering!
> benutten van het reguliere onderwijs en de voorzieningen die er al zijn
- Thema 2: **Mbo inclusief voor gevluchte jongeren**
> professionalisering, taalbewust onderwijs en zorg- begeleidingsstructuur
> hierop gaan we straks dieper in
- Thema 3: **Doorlopend leren met passende begeleiding**
> een landelijk geldend kader voor overgang ISK naar MBO, als gezamenlijke taak
> formaliseren regionale structuren voor begeleiding vanuit zorg en onderwijs
> binnen de school óók door medestudenten (peers)
- Thema 4: **Voldoende en passende leerbanen en stages**
> steviger samenwerking in de regio, via landelijk platform stage/leerbanenmarkt.nl
> taalontwikkeling op de werkvloer met focus op ontwikkelbaarheid, lagere taaleis bij de start en vaktaal bijv. via AI
> routekaarten, e-learnings en heldere onboarding, ook voor praktijkopleiders/werkgevers

Mbo inclusief voor gevluchte jongeren

- Actielijn 1:** **Professionalisering onderwijspersoneel en staf.** Investeer in de professionalisering van docenten, intakepersoneel en begeleiders op het gebied van NT2, cultuursensitief en taalbewust werken.
- Actielijn 2:** **Een zorg- en begeleidingsstructuur binnen de school.** Realiseer een structuur waarin cultuur- en traumasensitief werken is verweven. Sluit aan op de taak voor passend onderwijs binnen het mbo, waarin studenten met een vluchtachtergrond zich herkennen.
- Actielijn 3:** **(extra) taalonderwijs, taalbewust beroepsonderwijs en passende, effectieve examinering.** Maak taalbewust lesgeven en een taalbewust programma vast onderdeel van het mbo-onderwijs, ook gekoppeld aan beroepsgerichte onderdelen en vaktaal. Zorg voor tijd en middelen voor structureel en geïntegreerd taalonderwijs en –ondersteuning, faciliterend voor wat anderstaligen via het mbo willen bereiken. Hanteer een ander referentiekader voor anderstaligen: staatsexamens NT2.
- Actielijn 4:** **Eenduidige aanpak instroom en verbeterde begeleiding bij studieoriëntatie en -keuze.** Creëer eenduidige aanpak bij instroom, met een brede intake en goede instrumenten om inclusief advies te geven. Maak afspraken in de regio voor goede doorstroom (binnen mbo, en vanuit vo). Informeer studenten vroegtijdig en ontwikkel een oriëntatietraject voor een passende studiekeuze en goede voorbereiding.

Vragen?

Uitwisseling

Uitwisseling

- > Opdracht in groepjes:
 - > Kijkend naar de persona's en actielijnen
 - > Neem een persoon in gedachten:
 - > Is er een actie die in die situatie had geholpen? Wat zou jij kunnen toepassen?
 - > Wat is er nog nodig om dit te verbeteren bij jou op school?
 - > Wat kun jij morgen concreet doen om een volgende stap te zetten?

Uitwisseling

- > Waar loop je vandaag mee weg?
- > Vanuit jouw ervaring en blik op de toekomst: wat is er nodig om met deze actieagenda daadwerkelijke doorbraken te realiseren? Wat wil je ons meegeven?

Betrokken blijven bij de
Actieagenda? Meld je aan
via mbo@uaf.nl

Bedankt voor jullie aandacht

Scan de QR-code om contact
op te nemen of het UAF te
blijven volgen!

Contact

Instagram

LinkedIn

Facebook

YouTube